

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de către avocatul Veaceslav Negru, în interesele lui Victor Boghiu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Victor Boghiu împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Mikro Kapital Company” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu biroul executorului judecătoresc Serghei Matachi cu privire la constatarea nulității unor clauze abuzive în contractele de împrumut,

împotriva deciziei din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de avocatul Veaceslav Negru, în interesele lui Victor Boghiu și s-a menținut hotărârea din 07 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești

*(Dosarul nr. 2ra-1316/23
NR. PIGD 2-22162083-01-2ra-16082023)*

Recursul declarat până la 01 septembrie 2023.
Temeiurile declarării recursului.
Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Judecătoria Bălți, sediul Fălești, jud. I. Pâcaleu,
Curtea de Apel Bălți, jud. A. Garbuz, I. Grosu, A. Ciobanu,

27 noiembrie 2024

Copia corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de avocatul Veaceslav Negru, în interesele lui Victor Boghiu

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 07 noiembrie 2022, Victor Boghiu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva OCN „Mikro Kapital Company” SRL, intervenient accesoriu birou executorului judecătoresc Serghei Matachi, prin care a solicitat constatarea nulității unor clauze abuzive în contractele de credit nebancaar cu dobândă nr.1803000273 din 05 februarie 2018, nr. 2003000286 din 30 ianuarie 2020 și nr. 2003001039 din 27 martie 2020.

2. În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 05 februarie 2018 a semnat contractul de credit nebancaar nr. 1803000273 cu creditorul OCN „Micro Kapital Company” SRL (anterior OMF „Credit CMB” SRL) privind accesarea împrumutului de 100.000 lei, pe un termen de 36 luni, cu rata dobânzii fixe de 26% anual, DAE 28,98%. Comision de rambursare de 3,5% din împrumut, comision de administrare de 0,0% lunar din suma împrumutului. Penalitatea de 1% zilnic din suma restantă. Creditul a fost asigurat cu două contracte de fidejusiune nr.1803000251 F1 încheiat cu Rodion Boghiu și nr. 1803000251 F2 încheiat cu Rodica Boghiu.

3. La 30 ianuarie 2020 a fost semnat contractul de credit nebancaar nr. 2003000286 între creditorul OCN „Micro Kapital Company” SRL și debitorul-consumator Victor Boghiu privind accesarea împrumutului de 150.000 lei, pe un termen de 24 luni, cu rata dobânzii fixe de 24% anual și DAE 26,72%. Comisionul de rambursare fiind 3,5% din împrumut, iar comisionul de administrare de 0,0% lunar din suma împrumutului. Penalitatea de 1% zilnic din suma restantă. Creditul a fost asigurat cu contract de fidejusiune nr. 2003000286F, încheiat cu Rodica Boghiu.

4. La 27 martie 2020, a fost semnat contractul de credit nebancaar nr. 2003001039 între creditorul OCN „Micro Kapital Company” SRL și debitorul-consumator Victor Boghiu privind accesarea împrumutului în suma de 110.000 lei, pe un termen de 31 luni, cu rata dobânzii fixe de 18% anual, DAE 27,77%. Comision nerambursabil de 3,5% din împrumut, comision de administrare de 0,3% lunar din suma împrumutului. Penalitatea

de 1% zilnic din suma restantă. Contractul a fost asigurat cu contract de fidejusiune nr.2003001039F încheiat cu Rodica Boghiu.

5. Reclamantul a menționat că în condițiile de pandemie, când veniturile s-au redus drastic și debitorul nu a mai reușit să facă față cerințelor contractului de împrumut, se impune necesitatea ca împrumutătorul să fi redus pretențiile sale în privința costului creditului și „Graficului de rambursare”, așa cum prevede „Recomandarea CNPF”.

6. Hotărârea nr. 13/5 din 24 martie 2020 a CNPF prevede: citat din HG 398/2020 din 17 iunie 2020: ”... în partea ce ține de sectorul de creditare nebanară, la data de 24 martie 2020, Comisia Națională a Pieței Financiare, în calitate de autoritate de reglementare și supraveghere a sectorului, a aprobat Hotărârea nr. 13/5 ce prevede acordarea unor facilități/înlesniri instituțiilor de creditare nebanară (asociațiilor de economii și împrumut, organizațiilor de creditare nebanară) în procesul de constituire a provizioanelor pentru pierderi la creditele (împrumuturile) acordate persoanelor fizice și juridice, în cazul în care acestea: vor micșora cu cel puțin 5 puncte procentuale dobânda anuală efectivă calculată conform contractului de credit (împrumut) aferentă creanței pretinse pentru perioada 17 martie 2020 - 31 mai 2020; nu vor aplica penalități sau dobânzi de întârziere; vor prelungi/renegocia, la solicitare, contractele cu debitorii...” însă, creditorul ignoră recomandarea CNPF și nu merge în întâmpinarea debitorului.

7. Astfel, debitorii au aflat de la organizații necomerciale că au dreptul să se adreseze la APCSP cu o plângere, care va amenda creditorul cu până la suma de 25.000 lei pentru practici de creditare abuzive, însă, chiar dacă debitorii au depus cerere prealabilă creditorului, acesta nu a dorit benevol să se conformeze Legii, motiv pentru care s-a adresat cu cerere de chemare în judecată.

8. A mai invocat că Legea civilă prevede „Clauza de Forță majoră” conform căreia, acum, pe timp de pandemie, împrumutatul are dreptul, iar împrumutătorul este obligat: să modifice „Graficul de rambursare a creditului” în funcție de posibilitățile de achitare a debitorului; să nu perceapă penalități de întârziere; să reducă dobânzile la împrumut. Citat din contractul standart pentru consumatori: „Debitorul ... nu răspunde de neexecutarea la termen sau/și executarea în mod necorespunzător - total - sau/și parțial - a oricărei obligații care îi revine în baza prezentului contract, dacă neexecutarea sau/și executarea obligației respective a fost cauzată de forța majoră...”. Contractul de credit conține clauze abuzive: - Rata dobânzii majorată peste plafon: în contract art. 2.1. -Rata dobânzii este de 18, 24, 26

% anual. - Plafonul impus de Codul civil art.1244 alin.(1) este de $10,19 \times 2 = 20,38\%$ la data de 02 februarie 2018 și nu 26% . La 29 ianuarie 2020 era $8,33 \times 2 = 16,66\%$ și nu 24% . La 26 martie 2020 era $7,88 \times 2 = 15,77\%$ și nu 18% . Orice rată a dobânzii mai mare de Dublul Ratei CHIBOR BNM cu o zi înainte de semnarea contractului de credit, duce la inegalitatea părții dreapta cu stânga din formula „DAE”, care este „Plafon” pentru costul creditului, conform LP nr. 202/213 privind contractele de credit pentru consumatori. Clauza 2.1. este nulă absolut, deoarece este mai mare decât plafonul impus de CC corelat cu LP nr. 202/213 privind contractele de credit pentru consumatori (inclusiv, contractul semnat în perioada funcționării Codului civil vechi, care prevedea „Costuri rezonabile a creditelor” - art.630, art. 717, cu sancționarea prin art. 220). DAE în care partea dreaptă nu este egală cu cea stângă (având comisioane majorate, în timp ce rata dobânzii e majorată, ele fiind obligate să balanseze la nivelul de echilibru); în contract art. 3.3.2. DAE este de $28.98, 26.72, 27.77\%$. Plafonul impus de art. 23 a LP nr. 202/2013 este proporționalitatea „cost = beneficiu” (suma împrumutată, termenul împrumutului, nr. debursări = nr. rate, suma ratei, termenul de achitare a datoriei). Calculatorul dae.md nu dă așa valori DAE cum sunt cele contractuale. Conform LP nr. 105/2003 privind protecția consumatorului, art. 13 alin. (5) - (12) se interzice așa practici ilegale, înșelătoare, viclene, abuzive. Clauza 3.3.2 este nulă absolut, deoarece „beneficiul” este mai mic decât „costul” lui, $\sum C_k(1+X)^{-tk} = \sum D_l(1+X)^{-sl}$; $k = 1 \quad l = 1$. Astfel, conform formulei plafonului în partea stângă a ecuației, este o valoare mai mică decât dreapta ($1 \neq 1$). Deci clauzele 3.3.2. și clauzele legate de valoarea acestei formule 3.3.6., 3.3.4. sunt nule absolut, deoarece depășesc plafonul impus de LP nr. 202/2013 și încalcă prevederile LP nr. 105/2003.

9. Reclamantul a susținut faptul că, penalitatea este exagerată în contract art. 3.3.7. penalitatea este de 1% pe zi, iar plafonul impus de art. 942 coroborat cu art. 874 din Codul civil este de maxim „Rata de bază BNM + 5% ”. La momentul semnării contractelor de credit Rata de bază BNM varia în perioada anilor 2018 - 2020 (și întârzierile din 2021) de la $2,65\%$ până la $7,5\%$. Dacă se adăugă $+ 5\%$, atunci = $7,65\% - 12,5\%$ anual (raportat la suma datorată conform „Graficului de rambursare”). În contract penalitatea fiind de 1% pe zi, ceea ce constituie 365% pe an. 365% pe an raportate la plafonul impus de Codul civil (majoritatea perioadei fiind de 2.65% pe an) reprezintă o sumă astronomică și ilegală.

10. Consideră că clauza 3.3.7. este nulă absolut, ori consecutivitatea plăților sunt în detrimentul consumatorului: în contract art. 3.7.4. consecutivitatea plăților este favorabilă doar creditorului. Regula „Principiul

Prioritatea plăților efectuate de debitor” cere ca să fie întâi încasate plățile care împovărează cel mai mult debitorul - plata creditului (deoarece generează dobânzi de întârziere). Clauza 3.7.4. este nulă absolut (în temeiul art. 6 din Cod Civil modernizat și Cod civil vechi art. 586 coroborat cu LP nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art. 5, 7, 71)

11. Reclamantul a menționat că dintre clauzele stipulate în contractul de credit doar clauza cu privire la împrumut și restituirea lui este legală absolut. Restul clauzei care stipulează dobânzi și penalități sunt lovite de nulitate.

12. În consecință Reclamantul Victor Boghiu a solicitat recunoașterea caracterului abuziv și nul, din punct de vedere a Legii civile a clauzelor nr. 2.1, 3.3.2, 3.3.6, 3.3.4, 3.3.7, 3.7.4 din contractele de credit nr. 1803000273 din 05 februarie 2018, nr. 2003000286 din 30 ianuarie 2020 și nr. 2003001039 din 27 martie 2020; stabilirea cuantumului în bani încasați de către creditor în baza clauzelor lovite de nulitate; obligarea pârâtului să repare prejudiciul cauzat prin actul juridic ce conține clauze nule și abuzive, în mărimea daunei cauzate.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 07 martie 2023 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Victor Boghiu împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Mikro Kapital Company” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu biroul executorului judecătoresc Serghei Matachi cu privire la constatarea nulității unor clauze abuzive în contractele nr. 1803000273 din 05 februarie 2018, nr. 2003000286 din 30 ianuarie 2020 și nr. 2003001039 din 27 martie 2020.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

14. La 15 martie 2023, avocatul Veaceslav Negru, în interesele lui Victor Boghiu, a declarat apel împotriva hotărârii din 07 martie 2023 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei decizii, prin care acțiunea să fie admisă integral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

15. Prin decizia din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de avocatul Veaceslav Negru, în interesele lui Victor Boghiu și s-a menținut hotărârea din 07 martie 2023 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești, adoptată în cadrul cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Boghiu împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Mikro Kapital Company” Societate cu Răspundere Limitată, intervenient accesoriu biroul executorului judecătoresc Serghei Matachi cu privire la constatarea nulității unor clauze abuzive în contractele nr. 1803000273 din

05 februarie 2018, nr. 2003000286 din 30 ianuarie 2020 și nr. 2003001039 din 27 martie 2020.

16. Pentru a decide astfel, instanța de apel, analizând lucrările dosarului în raport cu starea reală de fapt constatată, a conchis că prima instanță corect a elucidat și constatat circumstanțele cauzei, a verificat și apreciat obiectiv probele prezentate la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

17. Instanța de apel a reținut că la 05 februarie 2018 între Victor Boghiu și OCN „Mikro Kapital Company” SRL a fost încheiat contractul de împrumut cu dobândă nr. 1803000273. La 30 ianuarie 2020 între Victor Boghiu și OCN „Mikro Kapital Company” SRL a fost încheiat contractul de credit nebancaar cu dobândă nr. 2003000286. La 27 martie 2020 între Victor Boghiu și OCN „Mikro Kapital Company” SRL a fost încheiat contractului de credit cu dobândă nr. 2003001039. Restituirea împrumuturilor acordate lui Victor Boghiu au fost asigurate prin contractele de fidejusiune încheiate cu Rodion Boghiu și Rodica Boghiu.

18. Deoarece Victor Boghiu nu a respectat graficul de rambursare a împrumuturilor, OCN „Mikro Kapital Company” SRL a înaintat în instanță acțiune către Victor Boghiu, Rodion Boghiu, Rodica Boghiu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii, comisionului, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

19. Prin hotărârea din 05 mai 2022 a Judecătoria Bălți, sediul Central, care a devenit irevocabilă prin neatacare, s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „Mikro Kapital Company” SRL. S-a încasat, în mod solidar, de la Victor Boghiu, Rodion Boghiu, Rodica Boghiu în beneficiul OCN „Mikro Kapital Company” SRL suma de 34 583,95 lei, cu titlu de datorie la împrumut conform contractului de împrumut cu dobândă nr. 1803000273 din 05 februarie 2018, suma de 5 198,01 lei, cu titlu de dobândă la împrumut, suma de 34 552,78 lei, cu titlu de penalitate și suma de 2 230,04 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru taxa de stat, iar în total suma de 76 564,78 lei; încasarea în mod solidar de la Victor Boghiu și Rodica Boghiu în beneficiul OCN „Mikro Kapital Company” SRL suma de 146 984,01 lei, cu titlu de datorie la credit conform contractului de credit nebancaar cu dobândă nr. 2003000286 din 30 ianuarie 2020, suma de 23 678,51 lei, cu titlu de dobândă, suma de 18 465,60 lei, cu titlu de penalitate și suma de 5 673,84 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru taxa de stat, iar în total suma de 194 801,96 lei; încasarea în mod solidar de la Victor Boghiu și Rodica Boghiu în beneficiul OCN „Mikro Kapital Company” SRL

suma de 105 991,75 lei, cu titlu de datorie la credit conform contractului de credit cu dobândă nr. 2003001039 din 27 martie 2020, suma de 12 806,12 lei, cu titlu de dobândă, suma de 44 078,45 lei, cu titlu de penalitate, suma de 9 984,03 lei, cu titlu de comision de administrare și suma de 5 185,81 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru taxa de stat, iar în total suma de 178 046,16 lei.

20. Prin încheierea executorul judecătoresc Serghei Matachi din 28 iunie 2022, s-a dispus primirea spre executare a titlului executoriu nr. 2-5219/2021 din 05 mai 2022, emis de Judecătoria Bălți, sediul Central, privind încasarea sumei datorate în mărime totală de 449 412,90 lei de la debitorii Victor Boghiu, Rodion Boghiu și Rodica Boghiu în beneficiul OCN „Mikro Kapital Company” SRL.

21. Instanța de apel a reținut că debitorii nu au executat hotărârea judecătorească, însă la 07 noiembrie 2022, Victor Boghiu în calitate de reclamant, a înaintat prezenta acțiune, solicitând ca clauzele nr. 2.1, 3.3.2, 3.3.6, 3.3.4, 3.3.7, 3.7.4 din contractele de credit nr. 1803000273 din 05 februarie 2018, nr. 2003000286 din 30 ianuarie 2020 și nr. 2003001039 din 27 martie 2020, sunt lovite de nulitate absolută, întrucât contravin legii.

22. Instanța de apel a reținut că, potrivit prevederilor art. 1244 alin. (1) din Codul civil nu sunt aplicabile clauzei nr. 2.1 din contractul de credit nr. 1803000273, din motiv că acesta a fost încheiat la 05 februarie 2018, adică până la intrarea în vigoare a Codului civil (din 01 martie 2019), iar potrivit art. 7 alin. (4) din Codul civil, în cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

23. De asemenea, prevederile art. 1244 alin. (1) din Codul civil nu sunt aplicabile nici clauzelor nr. 2.1 din contractele de credit nr. 2003000286 din 30 ianuarie 2020 și nr. 2003001039 din 27 martie 2020, or, potrivit alin. (2) al art. 1244 din Cod civil, interdicția prevăzută la alin. (1) nu se aplică dobânzilor percepute sau plătite de către Ministerul Finanțelor, Banca Națională a Moldovei, de băncile comerciale, de asociațiile de economii și împrumut, organizațiile de creditare nebancaară, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

24. Cu privire la nulitatea clauzei nr. 3.3.7 din contractele de credit nr. 1803000273 din 05 februarie 2018, nr. 2003000286 din 30 ianuarie 2020 și nr. 2003001039 din 27 martie 2020, Victor Boghiu a invocat că, acestea stabilesc o penalitate de 1% pentru fiecare zi, pe când plafonul impus de art. 942 coroborat cu art. 874 din Codul civil este de maxim „Rata de bază

BNM”+ 5%, or, mărimea penalității în cauză, chiar și în ipoteza în care ar fi mai mare în raport cu alte contracte de credit nebancar/bancar, ea nu este una atât de excesivă, iar pe piața financiară mărimea penalităților convenite prin unele contractele de credit cu Organizațiile de Creditare Nebancară, Asociațiile de economii și împrumut, sau chiar unele Bănci comerciale, este și mai mare.

25. Astfel, instanța de apel a reținut clauzele nr. 3.3.7 din contractele de credit nr.1803000273 din 05 februarie 2018, nr. 2003000286 din 30 ianuarie 2020 și nr. 2003001039 din 27 martie 2020, care prevăd calcularea unei penalități în mărime de 1%/zi în cazul neefectuării de către debitor al plăților privind restituirea creditului și a dobânzii aferente, precum și reieșind din faptul că, prin hotărârea pronunțată de Judecătoria Bălți, sediul Central la 05 mai 2022, s-a dispus încasarea doar a penalităților, instanța, exceptând argumentele reclamantului, a susținut poziția instanței de fond că, obiecțiile ultimului sunt asupra cuantumului penalității dar nu a dobânzii de întârziere, care nu a fost și nici nu este solicitată de către OCN „Mikro Kapital Company” SRL.

26. Totodată, instanța de apel a menționat că este de neînțeleș cerința lui Victor Boghiu privind nulitatea clauzei contractelor la pct. 3.3.6, care prevede un comision de 0%, ori acest comision nu afectează nici într-un fel drepturile și obligațiile debitorului. Însă, reprezentantul apelantului, în ședința instanței de apel a menționat, că nu mai solicită examinarea nulității acestui punct din contracte, or este o eroare tehnică în cererea de chemare în judecată, fiind indicat acest comision.

27. Cu referire la pretenția lui Victor Boghiu privind condiții de pandemie, când veniturile s-au redus drastic și nu a reușit să facă față cerințelor contractului de împrumut, se impunea necesitatea ca pârâțul să-și reducă pretențiile sale privind costul creditului și „Graficul de rambursare” așa cum prevede Recomandarea CNPF, or, afirmația în cauză întradevăr nu urmează a fi reținută de către instanță deoarece Hotărârea Comisia Națională a Pieței Financiare nr. 13/5 privind unele măsuri de atenuare a efectelor crizei epidemiologice Corespunzător Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, în scopul menținerii stabilității financiare a sectorului nebancar, cât și întru susținerea debitorilor, afectați de consecințele economice negative generate de COVID-19, este una de recomandare, neavând în general un caracter obligatoriu pentru organizațiile de creditare nebancară și în special pentru OCN „Mikro Kapital Company” SRL.

28. În continuare, instanța de apel consideră că instanța de fond just a soluționat și pretenția privind necalcularea penalității sau dobânzii de întârziere și micșorarea cu cel puțin 5 la sută a dobânzii anuale efective calculată conform contractului de credit (împrumut) aferente creanței pretinse, doar pentru perioada 17 martie 2020 – 31 mai 2020 și numai la creditele acordate debitorilor până la 17 martie 2020, pe când contractul de împrumut nr. 2003001039 a fost încheiat la data de 27 martie 2020, invocând faptul că, nerespectarea de către OCN „Mikro Kapital Company” SRL a Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 13/5 privind unele măsuri de atenuare a efectelor crizei epidemiologice Corespunzător Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020 privind declararea stării de urgență, în scopul menținerii stabilității financiare a sectorului nebankar, cât și întru susținerea debitorilor, afectați de consecințele economice negative generate de COVID-19, sub nici o formă nu poate avea ca consecință recunoașterea caracterului abuziv și nul al clauzelor nr. 2.1, 3.3.2, 3.3.6, 3.3.4, 3.3.7, 3.7.4 din contractele de credit nr.1803000273 din 05 februarie 2018, nr. 2003000286 din 30 ianuarie 2020 și nr. 2003001039 din 27 martie 2020.

29. Astfel, materialele cauzei nu conțin nici o notificare a OCN „Mikro Kapital Company” SRL de la Victor Boghiu, despre imposibilitatea executării obligației, or, declararea stării de urgență nu duce automat la recunoașterea forței majore. Urmează a fi analizată aparte fiecare măsură sau decizie luată și impactul ei asupra posibilității executării obligațiilor contractuale, iar executarea nu se consideră imposibilă doar pentru că obligația poate fi executată în condiții mai dificile, cu cheltuieli mai mari, cu asistența unui terț sau doar după un anumit termen.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

30. La 14 august 2023, avocatul Veaceslav Negru, în interesele lui Victor Boghiu, a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, hotărârii din 07 martie 2023 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a pretențiilor din acțiune.

SOLICITAREA RECURENTULUI

31. În susținerea recursului a indicat că instanța de fond nu a aplicat legea care trebuia aplicată, iar concluziile expuse în hotărâre intră în contradicție cu circumstanțele cauzei, legea a fost interpretată eronat, iar instanța de apel a menținut această poziție. În drept a invocat art. 432 alin. (2) lit. a), c), d) din Codul de procedură civilă în redacția până la 01 septembrie 2023.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

32. Art. 434 al Codului de procedură civilă prevede următoarele:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

33. Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 22 iunie 2023. Decizia motivată a Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2023, a fost expediată lui Victor Bogiu, prin intermediul poștei terestre la data de 05 iulie 2023, fiind recepționată la 13 iulie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8005407791AS (f.d. 205, vol. I) și avocatului Veaceslav Negru prin intermediul poștei electronice la 05 iulie 2023 (f.d. 104, vol. I). Astfel, recursul declarat de către avocatul Veaceslav Negru, în interesele lui Victor Boghiu, la 14 august 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

34. La 19 octombrie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimatului OCN „Mikro Kapital Company” SRL și intervenientului accesoriu executorul judecătoresc Serghei Matachi, recursul declarat de avocatul Veaceslav Negru, în interesele lui Victor Boghiu, împotriva deciziei din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului. (f.d. 10,11, vol. II)

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

35. Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023. Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data

intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de către avocatul Veaceslav Negru, în interesele lui Victor Boghiu, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului

36. Art. 433 alin. 1, lit. a) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) relevă că:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).”

37. Art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023) reglementează că:

„ Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.”

38. În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților

MOTIVAREA INSTANȚEI

39. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

40. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

42. La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

43. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

44. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

45. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

46. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această

privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

47. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

48. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de către avocatul Veaceslav Negru, în interesele lui Victor Boghiu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

49. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de către avocatul Veaceslav Negru, în interesele lui Victor Boghiu, împotriva deciziei din 22 iunie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Decizie este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni